

**AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO
IM. EUGENIUSZA PIASECKIEGO W POZNANIU**

Filia w Gorzowie Wielkopolskim

Kierunek: Fizjoterapia

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: **PRZEDMIOT DO WYBORU – ANTROPOMETRIA W FI-
ZJOTERAPII**

Kod przedmiotu: **ZWKF_FT_J_W_G.9_s**

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot/moduł: **Zakład Nauk Biologicznych**

Osoba odpowiedzialna za kartę – koordynator przedmiotu:

dr Justyna Forjasz

Osoby prowadzące przedmiot:

1. dr Justyna Forjasz

Data opracowania: **29.09.2023 r.**

1. Podstawowe informacje

Forma studiów	studia stacjonarne			
Stopień studiów	jednolite studia magisterskie			
Profil	praktyczny			
Specjalność	–			
Rok studiów / semestr	rok 1, semestr 1			
Status przedmiotu	do wyboru			
Język przedmiotu	polski			
Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	seminaria	inne
Wymiar zajęć	10	25		
Liczba punktów ECTS	3			

2. Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie ze zmiennością procesów rozwojowych w aspekcie ontogenezy oraz ukazanie wpływu czynników genetycznych i środowiskowych na przebieg rozwoju osobniczego.
C2	Zapoznanie z metodyką i metodologią współczesnych badań antropologicznych, metod związanych z oceną rozwoju biologicznego człowieka, wykorzystanie badań antropometrycznych w fizjoterapii.

3. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji:

- podstawowa wiedzę na temat rozwoju człowieka z zakresu biologii, anatomii i fizjologii.

4. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych:

Symbol	Efekty uczenia się dla przedmiotu Po zrealizowaniu przedmiotu student:	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu studiów	Odniesienie do charakterystyk II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (poziom 7)
EK1	potrafi opisać i interpretować procesy rozwojowe w aspekcie ontogenezy, ze wskazaniem czynników rozwoju osobniczego; zna metody oceny budowy ciała, wieku rozwojowego i stanu odżywienia, oceny typologicznej i stopnia dymorfizmu; potrafi formułować wskazówki dla grup społecznych związane z kształtowaniem budowy ciała i przeciwdziałaniem niekorzystnym czynnikom ewolucji i rozwoju; potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę korzystając z różnych źródeł oraz rozumie potrzebę i możliwości wykorzystania wiedzy antropologicznej w ustawicznym doksztalcaniu się.	A.U2	P7S_UW

Symbol	Efekty uczenia się dla przedmiotu Po zrealizowaniu przedmiotu student:	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu studiów	Odniesienie do charakterystyk II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (poziom 7)
EK2	potrafi wyjaśnić zagadnienia kształtowania się postawy i budowy ciała w toku rozwoju oraz wykorzystać wyniki badań antropologicznych do doboru środków fizjoterapeutycznych; zna metody oceny budowy ciała do postawionych celów; potrafi wykonać pomiary antropometryczne i z wykorzystaniem metod biometrycznych opracować zgromadzony materiał; potrafi obsługiwać i właściwie dobrać instrumentarium antropometryczne do badań; potrafi pracować w zespole podczas badań antropometrycznych, potrafi dokonać analizy wyboru metod badawczych, wdrażać działania innowacyjne; potrafi dokonać analizy wyboru metod badawczych; potrafi formułować wskazówki dla grup społecznych związane z kształtowaniem budowy ciała i przeciwdziałaniem niekorzystnym czynnikom ewolucji i rozwoju oraz dokonać weryfikacji proponowanych metod fizjoterapeutycznych.	A.U2	P7S_UW

5. Treści programowe

WYKŁADY		
Lp.	Tematyka zajęć Opis szczegółowych bloków tematycznych	Liczba godzin
W1	<u>Cele i zadania antropologii w fizjoterapii.</u> Antropologia i jej działy, historia antropologii i jej twórcy, zadania antropologii, ze szczególnym uwzględnieniem fizjoterapii.	2
W2	<u>Ontogeneza.</u> Osobniczy rozwój człowieka. Procesy rozwoju. Etapy ontogenezy, ramy czasowe i biologiczne.	2
W3	<u>Ontogeneza.</u> Czynniki rozwoju człowieka. Choroby genetyczne związane z wiekiem matki.	2
W4	<u>Wiek rozwojowy.</u> Wiek rozwojowy, jego aspekty i kryteria oceny. Metody oceny wieku rozwojowego; siatki centylowe. Pojęcie normy i jej zastosowanie w ocenie wieku rozwojowego.	2
W5	<u>Trend sekularny.</u> Trend sekularny i jego elementy składowe. Akceleracja, jej przyczyny i przejawy.	2
	Razem	10
ĆWICZENIA		
Lp.	Tematyka zajęć Opis szczegółowych bloków tematycznych	Liczba godzin
ĆW1	<u>Antropometria jako podstawowa metoda badawcza antropologii.</u> Antropometria i jej działy. Zasady organizacji badań antropometrycznych. Metody badawcze antropologii. Instrumentarium antropometryczne.	2
ĆW2	<u>Technika pomiarów podstawowych cech antropometrycznych.</u> Punkty antropometryczne. Metody pomiaru cech długościowych, grubości fałdów skórno-tłuszczowych i masy ciała. Wykonanie pomiarów antropometrycznych	2

ĆW3	Zaliczenie metod pomiarów antropometrycznych cech długościowych i grubości fałdów skórno-tłuszczowych.	2
ĆW4	Technika pomiarów podstawowych cech antropometrycznych. Punkty antropometryczne. Metody pomiaru cech szerokościowych i obwodów ciała. Wykonanie pomiarów antropometrycznych	2
ĆW5	Zaliczenie metod pomiarów antropometrycznych cech szerokościowych i obwodów ciała.	2
ĆW6	<u>Wskaźniki określające proporcje i budowę ciała.</u> Wskaźniki i normy populacyjne w ocenie proporcji ciała. Wskaźniki rasowe, somatyczne, przyrodniczego podobieństwa. Ocena stanu odżywienia metodami antropometrycznymi. Wyznaczenie wskaźników dla własnych pomiarów antropometrycznych.	2
ĆW7	<u>Ciężar właściwy i skład ciała.</u> Metody wyznaczania ciężaru właściwego ciała oraz składu ciała. Metody bezpośrednie i pośrednie oceny ciężaru właściwego ciała. Ocena składu ciała metodą impedancji bioelektrycznej.	2
ĆW8	<u>Systemy typologiczne.</u> Systemy typologiczne, ich rola w ocenie budowy ciała. System typologiczny Kretschmera, Wankego, Sheldona, Sigaud. Ocena własnego somatotypu według systemu Kretschmera i Wankego.	2
ĆW9	<u>Dymorfizm płciowy.</u> Dymorfizm cech morfologicznych i motorycznych. Zaburzenia dymorfizmu płciowego. Metody oceny stopnia dymorfizmu. Ocena dymorfizmu na podstawie własnych pomiarów ciała.	2
ĆW10	<u>Metody oceny wieku biologicznego.</u> Metody oceny wieku rozwojowego, metoda interpolacji, wskaźniki stanu dojrzałości biologicznej. Wykorzystanie norm do oceny wieku biologicznego.	2
ĆW11	<u>Antroposkopia.</u> Instrumentarium wykorzystywane w antroposkopii. Ocena antroposkopijna własnego ciała.	2
ĆW12	<u>Hipertrofia robocza.</u> Hipertrofia robocza, wpływ wysiłku fizycznego na somatotyp. Wyznaczanie własnego profilu budowy ciała na tle grupy studenckiej.	2
ĆW13	Zaliczenie treści przedmiotu.	1
Razem		25

6. Metody dydaktyczne

M1	Wykład informacyjny.
M2	Pokaz i objaśnienie.
M3	Zajęcia praktyczne.

7. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	35
Godziny bez udziału nauczyciela wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć i zaliczeń cząstkowych	19
Przygotowanie raportu z pomiarów antropometrycznych	9

Przygotowanie do zaliczenia	12
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	75
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	3

8. Metody oceny

a. Ocena formująca

F1	Zadanie projektowe – raport z badań antropometrycznych
----	--

b. Ocena podsumowująca

P1	Zaliczenie praktyczne oraz kolokwium z treści omawianych na zajęciach.
----	--

c. Warunki zaliczenia przedmiotu

- obecność na zajęciach zgodnie z regulaminem studiów;
- wykonanie raportu z własnych pomiarów antropometrycznych;
- pozytywna ocena z zaliczenia treści przedmiotu – dwa zaliczenia z metod pomiarów antropometrycznych, zaliczenie z pozostałych treści omawianych na ćwiczeniach i wykładach.

9. Kryteria oceny

Efekt uczenia się EK1	
na ocenę 2	Student nie opanował wiedzy z zakresu ontogenezy człowieka (ontogeneza, fenotyp, genotyp, rozwój, wzrost, różnicowanie, dojrzewanie, rytm i dynamika rozwoju), oceny wieku rozwojowego, nie posiada znajomości wykorzystania wyników badań antropologicznych w fizjoterapii, nie rozumie potrzeby stałego uaktualniania swojej wiedzy. Student nawet przy dużej pomocy nauczyciela nie potrafi wymienić czynników rozwoju, sposobów oceny wieku rozwojowego, zagadnień dymorfizmu, stanu odżywienia, nie potrafi korzystać ze źródeł wiedzy. Student nie włącza się i nie angażuje się do realizacji zadań.
na ocenę 3	Student posiada wiedzę dotyczącą etapów ontogenezy i czynników rozwoju człowieka, potrafi wymienić kryteria wieku rozwojowego i składowe trendu sekularnego, posiada znajomość wykorzystania wyników badań antropologicznych w fizjoterapii, rozumie potrzebę stałego uaktualniania swojej wiedzy w tym zakresie. Student postępuje zgodnie z zasadami i normami społecznymi i etycznymi, utrwała nawyki pracy w zespole.
na ocenę 4	Student potrafi opisać etapy ontogenezy i czynniki rozwoju człowieka, zna pojęcia wieku rozwojowego (ontogeneza, fenotyp, genotyp rozwój, wzrost, różnicowanie, dojrzewanie, rytm i dynamika rozwoju) i potrafi opisać kryteria jego oceny, omawia składowe trendu sekularnego, rozumie potrzebę stałego uaktualniania swojej wiedzy w tym zakresie. Potrafi wyznaczyć wiek biologiczny i odnieść go do wieku kalendarzowego. Zna pojęcia dotyczące dymorfizmu płciowego, potrafi go samodzielnie wyznaczyć. Korzystając z tabel, wykresów, siatek centylowych i norm, potrafi wyznaczyć wiek biologiczny. Student rozwija i utrwała dobre nawyki pracy z wykorzystaniem przyswojonej wiedzy w celu uzyskania lepszej wydajności i jakości pracy. Potrafi formułować wskazówki dotyczące kształtowania budowy ciała, odnosząc się do skutków ewolucji oraz dotyczące kształtowania budowy ciała, ukazując wpływ różnych czynników na rozwój biologiczny i wskazać metody jej oceny.
na ocenę 5	Student posiada wiedzę o rozwoju ontogenetycznym człowieka, szeroko omawia czynniki rozwoju, zna choroby genetyczne związane z wiekiem matki. Zna pojęcia

	<p>dotyczące dymorfizmu płciowego, potrafi go samodzielnie wyznaczyć. Korzystając z tabel, wykresów, siatek centylowych i innych norm, potrafi wyznaczyć wiek biologiczny; zna czynniki wpływające na rozwój osobniczy i potrafi wskazać zagrożenia płynące ze środowiska. Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę korzystając z różnych źródeł i wykorzystać poznane metody oceny rozwoju biologicznego; zna biospołeczne skutki aktywności, posiada znajomość wykorzystania wyników badań antropologicznych w fizjoterapii, rozumie potrzebę uaktualniania swojej wiedzy w tym zakresie. Potrafi pracować w zespole, posiada umiejętności organizacyjne; potrafi dokonać analizy wyboru metod badawczych. Student potrafi za pomocą metod antropometrycznych zaproponować rozwiązanie złożonych problemów zawodowych; rozumie potrzebę i możliwości wykorzystania wiedzy antropologicznej w ustawicznym doskazywaniu się, podnoszeniu sprawności fizycznej i kształtowaniu sylwetki. Potrafi formułować wskazówki dla grup społecznych związane z kształtowaniem budowy ciała i przeciwdziałaniem niekorzystnym czynnikom rozwoju, uwzględniając wpływ różnych czynników na rozwój biologiczny i wskazać antropologiczne metody oceny budowy somatycznej.</p>
Efekt uczenia się EK2	
na ocenę 2	<p>Student nie zna zasad realizacji badań antropometrycznych, brak umiejętności posługiwania się instrumentarium antropometrycznym, nie potrafi zaprogramować badań funkcjonalnych narządu ruchu oraz wykorzystać wyników badań antropologicznych do doboru środków fizjoterapii, wykonywania zabiegów i zastosowania odpowiednich metod antropologicznych w fizjoterapii, nie potrafi krytycznie ocenić własne i cudze działania oraz dokonać weryfikacji proponowanych rozwiązań. Nie potrafi odtworzyć typowych rozwiązań, nie potrafi rozwiązywać zadań praktycznych o podstawowym stopniu trudności, nie potrafi korzystać ze źródeł wiedzy. Student nie włącza się i nie angażuje się do realizacji zadań, nie współpracuje z zespołem. Student nie przygotował raportu z badań antropometrycznych.</p>
na ocenę 3	<p>Student zna zasady realizacji badań antropometrycznych i ich organizacji, posiada umiejętność posługiwania się instrumentarium antropometrycznym, potrafi na podstawowym poziomie zaprogramować badania funkcjonalne narządu ruchu oraz wykorzystać wyników badań antropologicznych do doboru środków fizjoterapii, wykonywania zabiegów i zastosowania odpowiednich metod antropologicznych w fizjoterapii, potrafi krytycznie ocenić własne i cudze działania oraz dokonać weryfikacji proponowanych rozwiązań. Student potrafi z pomocą nauczyciela wykonać pomiary antropometryczne i zna metody biometryczne służące do opracowania zgromadzonego materiału badawczego. Przygotował raport z badań antropometrycznych zawierający wykonane pomiary i wszystkie wyliczone parametry w czasie ćwiczeń. Potrafi obsługiwać instrumentarium antropometryczne. Student postępuje zgodnie z zasadami i normami społecznymi i etycznymi, utrwała nawyki pracy w zespole.</p>
na ocenę 4	<p>Student potrafi zaprogramować badania funkcjonalne narządu ruchu oraz wykorzystać wyników badań antropologicznych do doboru środków fizjoterapii, wykonywania zabiegów i zastosowania odpowiednich metod antropologicznych w fizjoterapii, potrafi krytycznie ocenić własne i cudze działania oraz dokonać weryfikacji proponowanych rozwiązań. Dobrze opanował zasady realizacji badań antropometrycznych. Student potrafi za pomocą metod antropometrycznych zaproponować rozwiązanie typowych problemów zawodowych. Student rozwija i utrwała dobre nawyki pracy z wykorzystaniem przyswojonej wiedzy w celu uzyskania lepszej wydajności i jakości pracy. Potrafi udzielić wskazówek dotyczących kształtowania budowy ciała, ukazując wpływ różnych czynników na rozwój biologiczny i wskazać metody jej oceny.</p>
na ocenę 5	<p>Student potrafi zaprogramować badania funkcjonalne narządu ruchu oraz wykorzystać wyników badań antropologicznych do doboru środków fizjoterapii,</p>

	<p>wykonywania zabiegów i zastosowania odpowiednich metod antropologicznych w fizjoterapii. Potrafi wykonać pomiary antropometryczne i z wykorzystaniem metod biometrycznych opracować zgromadzony materiał. Potrafi krytycznie ocenić własne i cudze działania oraz dokonać weryfikacji proponowanych rozwiązań. Student potrafi za pomocą metod antropometrycznych zaproponować rozwiązanie złożonych problemów zawodowych; rozwija i utrwala dobre nawyki pracy z wykorzystaniem przyswojonej wiedzy w celu uzyskania lepszej wydajności i jakości pracy. Rozumie potrzebę i możliwości wykorzystania wiedzy antropologicznej w ustawicznym doksztalcaniu się. Potrafi formułować wskazówki dla grup społecznych związane z kształtowaniem budowy ciała i przeciwdziałaniem niekorzystnym czynnikom ewolucji i rozwoju, uwzględniając wpływ różnych czynników na rozwój biologiczny i wskazać antropologiczne metody oceny budowy somatycznej koniecznej w pracy fizjoterapeuty.</p>
--	---

10. Macierz realizacji przedmiotu

Efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu studiów	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody dydaktyczne	Sposoby oceny
EK1	A.U2	C1–C2	W1–W5, ĆW1–ĆW13	M1–M3	F1, P1
EK2	A.U2	C1–C2	W1–W5, ĆW1–ĆW13	M1–M3	F1, P1

11. Wykaz piśmiennictwa

a. Piśmiennictwo podstawowe

1.	Drozdowski Z., <i>Antropometria w wychowaniu fizycznym</i> , wydanie IV zmienione i uzupełnione, monografie, podręczniki, skrypty AWF w Poznaniu, Poznań 1998.
2.	Drozdowski Z., <i>Antropologia dla nauczycieli wychowania fizycznego</i> , wydanie II zmienione i uzupełnione, monografie, podręczniki, skrypty AWF w Poznaniu, Poznań 2002.
3.	Malinowski A., Strzałko J. (red.), <i>Antropologia</i> , PWN, Warszawa 1989.

b. Piśmiennictwo uzupełniające

1.	Malinowski A., Janiszewska R., Nowak S., Tuzinek S., Sokołowski M., <i>Antropologia. Podstawy teoretyczne</i> , Silva Rerum, Poznań 2020.
2.	Malinowski A., Janiszewska R., Nowak S., Tuzinek S., Sokołowski M., <i>Antropologia i antropomotoryka. Wybór zagadnień</i> , Silva Rerum, Poznań 2020.
3.	Malinowski A., Wolański N., <i>Metody badań w biologii człowieka</i> , Wybór metod antropologicznych, PWN, Warszawa 1988.
4.	Malinowski A., Stolarczyk H., <i>Antropologia a medycyna i promocja zdrowia</i> , Uniwersytet Łódzki 2006.

12. Zatwierdzenie karty przedmiotu do realizacji

.....
(miejsowość, data)

.....
(kierownik zakładu)

.....
(dziekan wydziału)

Przyjmuję do realizacji (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)